

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 1. detsember 2017
(OR. en)

14893/17

Institutsioonidevaheline
dokument:
2017/0248 (CNS)

FISC 308
ECOFIN 1031

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	30. november 2017
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2017) 706 final
Teema:	Muudetud ettepanek: NÕUKOGU MÄÄRUS, millega muudetakse määrust (EL) nr 904/2010 seoses meetmetega, millega tõhustatakse halduskoostööd käibemaksu valdkonnas

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2017) 706 final.

Lisatud: COM(2017) 706 final

Brüssel, 30.11.2017
COM(2017) 706 final

2017/0248 (CNS)

Ühtse ELi käibemaksuala suunas – aeg tegutseda

Muudetud ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

**millega muudetakse määrust (EL) nr 904/2010 seoses meetmetega, millega tõhustatakse
halduskoostööd käibemaksu valdkonnas**

{SWD(2017) 428 final} - {SWD(2017) 429 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Laiapõhjalise tarbimismaksuna on käibemaks Euroopa Liidus suur ja kasvav maksutulude allikas¹. Samas ei ole käibemaksusüsteem viimastel aastatel suutnud sammu pidada majanduse üleilmastumise ja digiteerimisega.

Eelkõige põhineb liikmesriikidevahelise kaubanduse maksustamise praegune süsteem ikka veel „üleminekukorral“. 1967. aastal otsustati kasutusele võtta lõplik käibemaksusüsteem, mis toimiks kogu Euroopa Ühenduses samamoodi nagu ühes riigis². Kuna liikmesriikide vahelised maksupiirid tuli 1992. aasta lõpuks kaotada, oli vaja kaubavahetuse maksustamise viisid Euroopa Ühenduses uuesti läbi vaadata. Eesmärk oli kaupade maksustamine lähteriigis, nii et ühendusesisese kaubavahetuse suhtes kohaldataks samasuguseid tingimusi nagu riigisisese kaubanduse puhul, mis kajastab täiuslikult tõelise siseturu olemust.

Kuna poliitilised ja tehnilised tingimused ei olnud sellise süsteemi kasutuselevõtuks küpsed, võeti vastu käibemaksu üleminekukord³. Selle korra alusel jaotati kaupade piiriülene liikumine, vähemalt ettevõtjatevaheliste kaubatehingute seisukohast, kaheks erinevaks tehinguks: kaupade maksuvaba tarnimine lähteliikmesriigis ja ühendusesisese soetamise maksustamine sihtliikmesriigis.

Neid eeskirju peeti ajutiseks ja neil olid omad puudused, sest võimalus osta kaupu käibemaksuvabalt suurendab pettusevõimalusi, samuti ei soodusta süsteemile omane keerukus piiriülese kaubanduse edenemist.

Hinnanguliselt kaotati 2015. aastal kokku umbes 152 miljardit eurot käibemaksu kogumisel esinevate puuduste, sealhulgas pettuste tõttu⁴. Varasmate hinnangute kohaselt on ainuüksi piiriülese pettuse tõttu jäänud saamata 50 miljardit eurot⁵. Sellised pettused moonutavad konkurentsi siseturul ja takistavad selle nõuetekohast toimimist. Lisaks on pettustel tõsised tagajärjed liikmesriikide eelarvetele ja Euroopa Liidu eelarvele, sest osad ELi omavahendid on käibemaksupõhised.

¹ 2015. aastal teeniti käibemaksutulu veidi rohkem kui 1 triljon eurot. See moodustab 7 % ELi SKPst ehk 17,6 % riikide maksutulust (Eurostat).

² Nõukogu 11. aprilli 1967. aasta esimene direktiiv 67/227/EMÜ kumuleeruvaid käibemakse käsitlevate liikmesriikide õigusnormide ühtlustamise kohta; nõukogu 11. aprilli 1967. aasta teine direktiiv 67/228/EMÜ käibemakse käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühise käibemaksusüsteemi struktuur ja kohaldamiskord.

³ Nõukogu 16. detsembri 1991. aasta direktiiv 91/680/EMÜ, millega täiendatakse maksupiiride kaotamise eesmärgil ühist käibemaksusüsteemi ning muudetakse direktiivi 77/388/EMÜ (ELT L 376, 31.12.1991, lk 1).

⁴ CASE & Institute for Advanced Studies, Study and Reports on the VAT Gap in the EU-28 Member States: 2017 Final Report, 2017.

⁵ Ernst and Young, Implementing the ‘destination principle’ to intra-EU B2B supplies of goods, 2015.

Oma 7. aprilli 2016. aasta käibemaksu tegevuskavas⁶ tõi komisjon välja, et on vaja kehtestada ühtne Euroopa käibemaksuala, mis tuleks toime 21. sajandi väljakutsetega. Lühikeses ja keskpikas perspektiivis võetaks vastu põhimeetmed, et ajakohastada ELi käibemaksusüsteemi ning muuta see lihtsamaks, pettusekindlamaks ja ettevõtjasõbralikumaks.

Komisjon teatas oma kavatsusest teha ettepanek luua liidusisese piiriülese kaubanduse lõplik käibemaksusüsteem, mis tugineb kaupade sihtliikmesriigis maksustamise põhimõttele, eesmärgiga luua tugev ühtne Euroopa käibemaksuala.

Lühiajaliste meetmete hulgas teatas komisjon oma kavatsusest tõhustada teabe vahetamist ja analüüsimist maksuasutuste ja teiste õiguskaitseorganite vahel, tugevdada Eurofisci⁷ ning võtta kasutusele uued vahendid, nagu ühisauditid.

Eesmärk oli valmistada ette lõpliku käibemaksusüsteemi rakendamine ja kuni selle täieliku rakendamiseni tegeleda piiriüleste pettuste probleemiga.

ELi ühine süsteem halduskoostööks liikmesriikide maksuasutuste vahel on kehtinud juba aastaid. Eelkõige aitab see liikmesriike piiriüleste tehingute puhul tasumisele kuuluva käibemaksu kogumisel ja pettustega võitlemisel ühtsel turul. Euroopa Kontrollikoda on märkinud,⁸ et halduskoostöö ja käibemaksupettuste vastu võitlemise vahendeid peab EL rohkem ja paremini ära kasutama.

2016. aasta mai järeldustes käibemaksupettuse vastu võitlemise kohta⁹ tunnistas nõukogu, et maksuametite vahelise halduskoostöö parandamine on väga oluline. Nõukogu võttis teadmiseks komisjoni kavatsuse esitada 2017. aastal seadusandliku ettepaneku, mille eesmärk on parandada olulise teabe vahetust, jagamist ja analüüsi ning kavandatud ühiseid auditeid. Nõukogu kutsus komisjoni üles esitama ettepanekuid selle kohta, kuidas tegeleda ELis ja liikmesriikides õiguslike takistuste ja praktiliste piirangutega, mis pärsivad kvalitatiivset hüpoteet teabevahetuses. Kõnealune töö peaks soodustama koostööd ning hõlmama kõiki olemasolevaid vahendeid, sealhulgas käibemaksuteabe vahetamise süsteemi (VIES),¹⁰ Eurofisci ja tagasiside menetlusi ning aitama lahendada tolli- ja maksuametite probleeme. Samuti rõhutati, et automaatne teabevahetus on üks võimalus, kuidas minna edasi pettusevastase võitlusega, ja kinnitati, et riskihindamine ja -analüüs on jätkuvalt peamine valdkond, mida ELis annaks jätkuvalt parandada.

2016. aasta novembris tervitas Euroopa Parlament¹¹ käibemaksu tegevuskava ning toetas selle meetmeid käibemaksulõhe vähendamisel ja käibemaksupettuste vastu võitlemisel.

⁶ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele käibemaksu tegevuskava kohta: Ühtse ELi käibemaksuala suunas – On aeg otsustada (COM(2016) 148).

⁷ Eurofisc on riikide maksuametnike võrgustik kiireks ja mitmepoolseks teabevahetuseks käibemaksupettuste kohta.

⁸ Eriaruanne nr 24/2015: Võitlus ühendusesisese käibemaksupettusega: vajatakse täiendavaid jõupingutusi. http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR15_24/SR_VAT_FRAUD_ET.pdf.

⁹ <http://www.consilium.europa.eu/et/press/press-releases/2016/05/25-conclusions-vat-action-plan/>.

¹⁰ Käibemaksuteabe vahetamise süsteem (VIES) võimaldab liikmesriikidel vahetada teavet piiriüleste tarnete ja käibemaksukohustuslasena registreeritud maksukohustuslaste kohta.

¹¹ Euroopa Parlamendi 24. novembri 2016. aasta resolutsioon lõpliku käibemaksusüsteemi väljatöötamise ja käibemaksupettuste vastase võitluse kohta (2016/2033(INI)).

Käesolev algatus on osa paketist „õiglane maksustamine ühtse ELi käibemaksu piirkonna rajamiseks“, mis on sätestatud ühtsema, tugevama ja demokraatlikuma Euroopa saavutamise tegevuskavas¹². Selle eesmärk on kõrvaldada piiriülene käibemaksupettus, rakendades nõukogu, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Kontrollikoja soovitusi, ning parandada kiiresti ja otsustavalt seda, kuidas maksuametid teevad koostööd omavahel ja muude õiguskaitseasutustega.

Sellised meetmed valmistavad ette lõpliku käibemaksukorra täieliku rakendamise. Komisjon esitas 4. oktoobril 2017 seadusandlike ettepanekute paketi, et rakendada lõpliku käibemaksusüsteemi esimene etapp, millega lahendatakse käibemaksuga kaupade ettevõtjatevaheliste liidusiseste tarnete käsitlemise probleem¹³. Teine ettepanekute pakett esitatakse järgmisel aastal.

Kogu ELis on endiselt kõige levinumad ja olulisemad piiriüleste maksupettuste kolm peamist liiki: nn karusellpettus (ehk varifirmadega seotud ühendusesisene pettus – MTIC pettus); kasutatud autode pettus; ning tolliprotseduure 42 ja 63 hõlmav pettus.

Varifirmadega seotud pettus leiab aset siis, kui pettur ostab kaupu või teenuseid käibemaksuvabalt teisest liikmesriigist, kuid võtab käibemaksu neid edasi müües; ta ei maksa maksuhaldurile käibemaksu (kuid ostja võib selle maha arvata). Euroopa Kontrollikoja ja Europolihinnangul põhjustab varifirmadega seotud pettus 40–60 miljardit eurot saamata jäänud käibemaksu aastas ning samuti leitakse, et 2 % organiseeritud kuritegelikest rühmitustest võib olla 80 % pettuste taga.

Kuna autode suhtes kohaldatakse kahesugust käibemaksukorda („kasuminormi maksustamise kord“ ja tavakord), siis toimub autodega kauplemise puhul sageli käibemaksupettusi. Lihtsaim viis panna toime pettus on müüa vastostetud või uusi transpordivahendeid (mille puhul on kogu summa maksustatav) kasutatud kaubana (mis on maksustatav üksnes kasuminormi osas).

Sageli kuritarvitatakse ka kaupade käibemaksuvaba importimise kava (tolliprotseduurid 42 ja 63), mis on mõeldud kaubanduse lihtsustamiseks, kui kaup tarnitakse otse teises liikmesriigis asuvale ettevõttele, ja kaubad suunatakse mustale turule ilma käibemaksu maksmata. Mõnikord kaasneb seda tüüpi pettusega kaupade allahindamine tollimaksude vältimiseks. 2015. aastal sai 8,5 miljonit imporditehingut käibemaksuvabastuse kogusummas 74 miljardit eurot.

Käesoleva algatusega lisatakse spetsiaalselt nende pettuskeemide vastu võetavad meetmed nõukogu määrusele (EL) nr 904/2010,¹⁴ mis on halduskoostöö ja käibemaksupettuse vastase võitluse õiguslik alus.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Määruses (EL) nr 904/2010 on sätestatud tingimused, mille kohaselt liikmesriikide pädevad asutused teevad koostööd üksteise ja komisjoniga, et tagada käibemaksualaste eeskirjade järgimine ühtsel turul. Käibemaksu tegevuskavaga püütakse toetada käibemaksualase halduskoostöö vahendeid, eelkõige Eurofisci, mille abil suurendada usaldust ametiasutuste

¹² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/state-union-2017-brochure_et.pdf.

¹³ COM(2017) 567, 568 ja 569, 4.10.2017.

¹⁴ Nõukogu 7. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 904/2010 halduskoostöö ning maksupettuste vastase võitluse kohta käibemaksu valdkonnas (uuesti sõnastatud).

vahel enne lõpliku käibemaksukorra jõustumist. Enne nimetatud korra lõplikku jõustumist aitavad kõnealused meetmed ohjeldada ka piiriüleseid pettusi.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Maksupettuse ja maksudest kõrvalehoidumise vastu võitlemine, et aidata tagada liikmesriikide ja ELi tulu ning hoida ära konkurentsi moonutamine, on olnud viimastel aastatel komisjoni peamiseks prioriteediks. Komisjoni poliitilistes suunistes¹⁵ nõutakse suuremaid jõupingutusi võitluses maksudest kõrvalehoidumise ja maksupettuste vastu, kasutades selliseid vahendeid nagu maksuhaldurite vahelise halduskoostöö parandamine. Kõnealused prioriteedid kajastuvad otseselt ka käibemaksu tegevuskavas.

Käesolev algatus käib käsikäes muude käibemaksualaste algatustega ja mängib olulist rolli kõige ambitsioonikama ettepaneku – lõpliku käibemaksukorra rakendamine – edu tagamisel. Lisaks on varifirmadega seotud pettus üks kümnest kuritegevuse valdkonnast, mida Europol ja nõukogu peavad ajavahemikus 2018–2021 Euroopa Liidu prioriteediks¹⁶. Samalaadne lähenemisviis on võetud ajavahemikus 2014–2017. Samuti on olulised:

- direktiivi (EL) 2017/1371 jõustumine, mis hõlmab tõsisemaid käibemaksupettusi kogu ELis¹⁷; ning
- Nõukogu määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel¹⁸, mille 12. oktoobril 2017 võtsid vastu kakskümmend liikmesriiki¹⁹. Kõnealune sõltumatu ja detsentraliseeritud ELi asutus hakkab vastutama üle 10 miljoni euro suuruste ELi eelarve vastu suunatud kuritegude, näiteks pettuse, korruptsiooni või piiriüleste käibemaksupettuste uurimise ja nende eest süüdistuse esitamise eest.

¹⁵ Euroopa Komisjoni järgmise koosseisu poliitilised suunised: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/juncker-political-guidelines-speech_et_0.pdf.

¹⁶ Nõukogu 18. mai 2017. aasta järeldused ELi prioriteetide kehtestamise kohta võitluseks organiseeritud ja raske rahvusvahelise kuritegevusega aastatel 2018–2021 (<http://www.consilium.europa.eu/et/meetings/jha/2017/05/18/>). Nõukogu järeldustes on määratud kindlaks ka järgmine prioriteet: „6. Halvata aktsiisipettuses ja varifirmadega seotud ühendusesiseses pettuses osalevate kuritegelike organisatsioonide ja spetsialistide tegutsemisvõime“. Seda prioriteeti viiakse ellu kahe operatiivse tegevuskava abil, mis käsitlevad aktsiisipettust ja varifirmadega seotud ühendusesisest pettust. Nõuetekohaselt tuleks arvesse võtta eelmise poliitikatsükli raames aktsiisipettuse ja varifirmadega seotud ühendusesisese pettuse prioriteediga tegeledes saadud kogemusi.

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil.

¹⁸ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel.

¹⁹ Tõhustatud koostöös osalevad 25 liikmesriiki: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Horvaatia, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Portugal, Prantsusmaa, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome ja Tšehhi Vabariik. Siiani on Ungari, Malta, Madalmaad, Poola ja Rootsi otsustanud selles algatuses mitte osaleda, samas kui Taani, Iirimaa ja Ühendkuningriik ei osale vastavalt protokollidele nr 21 ja 22.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Käesoleva algatuse õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 113. Nõukogu võtab ühehäälselt vastu sätted ühtlustamiseks liikmesriikide eeskirju kaudse maksustamise valdkonnas niivõrd, kuivõrd see on vajalik, et tagada ühtse turu rajamine ja toimimine ning vältida konkurentsimoonutusi.

• Subsidiaarsus

Liikmesriigid on esmavastutajad käibemaksu haldamise, kogumise ja kontrolli eest. Käibemaksupettus on siiski tihti seotud piiriüleste tehingutega ühtsel turul või hõlmab ettevõtjaid, kes asuvad muus liikmesriigis kui see, kus maks tasumisele kuulub. See mõjutab negatiivselt siseturu toimimist ja põhjustab tõsist kahju ELi eelarvele.

ELi toimimise lepingu artikli 113 kohaselt võtab nõukogu vastu sätted kaudseid makse käsitlevate õigusaktide ühtlustamiseks, et tagada siseturu rajamine ja toimimine ning vältida konkurentsimoonutusi. Selle tulemuseks on olnud eelkõige ELi koostöövahendid, mis on eelkõige kavandatud maksuametite vahelise teabevahetuse korraldamiseks, ühiste audititegevuste toetamiseks ja Eurofisci võrgustiku loomiseks.

Käibemaksu tegevuskavas nõutakse tõhusamaid vahendeid, eelkõige Eurofisci suuremat rolli ja uusi viise koostööks kindlal õiguslikul alusel. Seda ei saa saavutada üksnes liikmesriigi tasandil või mitteseadusandlike vahenditega. ELi tasandil tegutsemine annaks lisaväärtust sellele, mida on võimalik saavutada riigi tasandil.

• Proportsionaalsus

Ettepanek tugineb suures osas kehtivale õigusraamistikule ja täiendab seda üksnes juhul, kui seda raamistikku tuleb tugevdada. Kõik meetmed on kavandatud vastavalt liikmesriikide vajadustele ning avaldades positiivset mõju käibemaksupettuse tasandil, ei tooks need kaasa mingeid lisakulusid ettevõtjatele ja ametiasutustele, välja arvatud meetmed, mis oleksid vajalikud IT-vahendite arendamiseks. Isegi sellistel juhtudel oleks arendamisega seotud kulud piiratud.

Seepärast ei lähe uued sätted kaugemale sellest, mis on vajalik halduskoostöö vahendite tõhustamiseks, et võidelda piiriüleste käibemaksupettuste vastu.

• Vahendi valik

Vaja on nõukogu määrust, millega muudetakse määrust (EL) nr 904/2010.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Praeguse ettepaneku koostamisel viidi läbi määruses (EL) nr 904/2010 sätestatud käibemaksupettuste vastase võitluse ja halduskoostöö ELi raamistiku kasutamise hindamine²⁰.

Üldiselt suhtuvad liikmesriigid positiivselt õiguslikku ja praktilisse raamistikku, mida määrusega (EL) nr 904/2010 rakendatakse. Enamik leiab, et see on aidanud parandada halduskoostööd liikmesriikide vahel. Määruse kõige tõhusamateks vahenditeks peetakse teabevahetust taotluse alusel, automatiseeritud juurdepääsu teabele, Eurofisci ja mitmepoolseid kontrolle.

Liikmesriigid näevad siiski endiselt puudusi, eelkõige Eurofisci puhul, mis ei ole veel saavutanud oma täielikku potentsiaali. Valitseb ilmne vajadus töötada välja uued vahendid või uued koostöövõimalused. Eelkõige toetavad liikmesriigid selliseid võimalusi nagu tehingute võrgu analüüsi vahend, et ühiselt töödelda ja vahetada käibemaksuandmeid Eurofisci võrgustiku raames²¹. Samuti on veel võimalik arendada edasi automatiseeritud teabevahetust või tagada juurdepääs uutele andmeliikidele. Liikmesriigid on eriti huvitatud juurdepääsust tolliandmetele ja autode registreerimise andmetele.

Teabevahetus ELi õiguskaitseasutustega on liikmesriikide jaoks jätkuvalt tundlik teema. Nende sõnul on osalemine Eurofisci töövaldkonna koosolekutel või omaalgatuslik jälitusteabe vahetus Eurofisci, Europoli ja OLAFi vahel paremad võimalused ELi tasandil käibemaksupettuse vastu võitlemises osalevate asutuste vaheliseks koostööks, kui Europolile ja OLAFile automaatse juurdepääsu võimaldamine VIESi või Eurofisci andmetele.

Käibemaksu valdkonnas tehtava halduskoostöö parandamine on täielikus kooskõlas ELi muude poliitikavaldkondade praeguse arenguga. See pädeb eelkõige direktiivi (EL) 2017/1371 ja määruse (EL) 2017/1939 puhul, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel. Kõik eelnev näitab, et mitmetel ühistel ELi tasandi algatustel on sarnased eesmärgid: parandada koostööd õiguskaitse- ja kohtuasutuste vahel ning leida uusi viise, kuidas võidelda suuremate ohtudega maksutuludele.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Käesoleva ettepaneku koostamisel ja praegu kehtiva korra hindamisel küsis komisjon liikmesriikide maksuhaldurite ja üldsuse arvamust, eelkõige seoses halduskoostöö parandamise võimalustega, et lahendada piiriüleseid pettusi.

Enamik liikmesriike toetaks ühist andmete töötlemist Eurofisci raames (tehingute võrgu analüüs) ning meetmeid, et võidelda pettusega tolliprotseduuride 42 ja 63 puhul. Suur osa liikmesriike toetas ka juurdepääsu autode registreerimisandmetele.

Muud sidusrühmad, nagu ettevõtjad ja kodanikud toetavad ELi rolli aidata ja tagada halduskoostööd liikmesriikide vahel. Mõned neist arvavad, et praegused vahendid ei ole

²⁰ Komisjoni talituste töödokument – Käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhindang.

²¹ Eurofisci võrgustikus osalevad ametnikud kasutavad tehingute võrgu analüüsi, et vahetada ja ühiselt töödelda käibemaksuandmeid. Tehingute võrgu analüüsi vahendiga on võimalik varajases staadiumis avastada ja nähtavaks teha kahtlased võrgutikud.

kohandatud uute ärimudelitega ega võitluseks piiriülese või organiseeritud kuritegevuse poolt sooritatud pettusega. Tuleks ette näha uus automatiseeritud teabevahetus ning parem koostöö maksuhaldurite ja õiguskaitseasutuste vahel. Toetatakse ka Eurofisci suuremat rolli. Ühisauditite kohta oli arvamus üldiselt positiivne.

- **Ekspertiirvõimuste kogumine ja kasutamine**

Lisaks kõigi sidusrühmade ja eelkõige liikmesriikide maksuhalduritega konsulteerimisele ei olnud käesoleva ettepaneku puhul vaja väliseksperthe.

- **Mõju hindamine**

Käesoleva ettepaneku koostamisel uuriti mõjuhinnangus viit peamist poliitikavarianti koos alavariantidega:

- ühine andmete töötlemine ja analüüsimine Eurofiscis;
- parem operatiivne raamistik kooskõlastatud kontrollide teostamiseks liikmesriikide vahel;
- teabe ja jälitusteabe vahetamise arendamine liikmesriikide maksuametite vahel Eurofisci raamistikus ja ELi tasandi õiguskaitseasutuste vahel;
- võitlus pettusega autode suhtes kohaldatava kahesuguse käibemaksukorraga, parandades juurdepääsu sõidukite registreerimisandmetele;
- teabe vahendamine tolliprotseduuride 42 ja 63 kohta tolli- ja maksuametite vahel.

Hoolikalt analüüsid jõuti järeldusele, et alles tuleks jätta mitu varianti, et nõuetekohaselt käsitleda kõiki asjakohaseid küsimusi.

Kuna puuduvad asjakohased andmed, ei olnud võimalik täpselt hinnata ja kvantifitseerida peamiste eelistatud variantide eeliseid. Mõju erinevatele sidusrühmadele võeti siiski kokku järgmiselt:

- Liikmesriigid: käesoleva algatusega hõlmatud põhilised variandid võiks aidata muuta piiriüleste käibemaksupettuste vastu võitlemise kiiremaks ja tõhusamaks ning seega suurendada käibemaksutuluseid. Ühise andmete töötlemisega Eurofisci raames ei kaasne lisakulusid, kuna need on juba kantud programmiga „Fiscalis“²². Uus teabevahetus maksu- ja tolliametite vahel ning automaatne juurdepääs sõidukite registreerimisandmetele võib tekitada rakendus- ja jooksvaid kulusid, kuid need on tõenäoliselt piiratud, kuna saab kasutada olemasolevaid süsteeme.
- Ettevõtjad, sealhulgas VKEd ja mikroettevõtjad: petturite parem sihikule võtmine võiks vähendada nõuete täitmise seotud kulusid ja halduskoormust ettevõtjate jaoks, kes osalevad liidusiseses kaubanduses, kuna kavandatud variandid võimaldaksid paremini kasutada ja analüüsida olemasolevaid andmeid ning seetõttu vähendada vajadust haldusuurimisteks ja seaduskuulekate ettevõtjate

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1286/2013, millega luuakse tegevusprogramm Euroopa Liidu maksusüsteemide toimimise parandamiseks aastateks 2014–2020 („Fiscalis 2020“).

aruandluskohustusi. Ettevõtted peaksid samuti saada kasu võrdsematest võimalustest ja paremini toimivast ühtsest turust.

Käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangut analüüsis õiguskontrollikomitee 13. septembril 2017. Õiguskontrollikomitee andis positiivse hinnangu, lisades mõned soovitusel, eelkõige seoses vajadusega paremini kirjeldada kõnealuse algatuse suhet muude käibemaksu tegevuskava elementidega ning variantide kavandamise selgemat põhjendamist. Kõnealuseid soovitusi võeti arvesse. Õiguskontrollikomitee arvamus ja soovitusel on esitatud talituste mõjuhinnangu töödokumendis.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Kõnealune algatus ei kuulu õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi pädevusse.

- **Põhiõigused**

Eeldatakse, et ettepanek kutsuks esile käibemaksualase teabe uue vahetamise ja selliste olemasolevate andmete ühise töötlemise, mis võivad sisaldada isikuandmeid. Andmete kogumine oleks rangelt sihipärane ja piiritletud ettevõtjatega, kes võivad olla seotud petturlike tehingutega. Andmeid säilitatakse ainult nii kaua, kui on vajalik analüüsideks ja uuringuteks, mida viivad läbi riiklikud maksuasutused, kes on volitatud tagama käibemaksukohustuste täitmise. Neid kasutatakse ainult selleks, et tuvastada võimalikke pettureid varases etapis ja teha lõpp petturite võrgustikele, kelle eesmärk on kuritarvitada käibemaksusüsteemi, pannes toime käibemaksupettusi. Andmetele oleks juurdepääs ainult volitatud töötajatel.

Kõnealuste meetmete suhtes kohaldataks põhiõiguste harta artiklit 8 ja, kui need on lisatud määrusesse (EL) nr 904/2010, kõnealuse määruse artikli 55 lõiget 5, milles osutatakse isikuandmete kaitse üldmäärusele²³.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta negatiivselt ELi eelarvet.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Vastavalt määruse (EL) nr 904/2010 artiklile 59 vaadatakse määruse kohaldamine üle iga viie aasta tagant. Et hinnata, kuidas halduskoostöö aitab vöidelda maksupettuste ja maksustamise vältimise vastu, peavad liikmesriigid artikli 49 kohaselt komisjonile edastama kogu kättesaadava teabe, mis on käesoleva määruse kohaldamise seisukohast oluline, muu hulgas aastastatistika koostöövahendite kasutamise kohta. Käesolevale ettepanekule lisatud mõjuhinnangul on esitatud järelevalve- ja hindamisnäitajad (vt peatükk 8.1).

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Ettepaneku põhieesmärgid on järgmised:

- kõigi asjaomaste andmete ühine töötlemine ja analüüsimine Eurofiscis;
- parem operatiivne raamistik kooskõlastatud kontrollide teostamiseks liikmesriikide vahel;
- andmete vahetamise arendamine liikmesriikide maksuametite vahel Eurofisci raamistikus ja ELi tasandi õiguskaitseasutuste vahel;
- võitlus pettusega autode suhtes kohaldatava kahesuguse käibemaksukorraga, parandades juurdepääsu sõidukite registreerimisandmetele;
- tolliprotseduure 42 ja 63 hõlmava pettuse vastu võitlemine.

Komisjon esitas 4. oktoobril 2017 ettepaneku muuta määrust (EL) nr 904/2010, eriti selle artikleid 17 ja 31,²⁴ ning seda hakataks sertifitseeritud maksukohustuslaste suhtes kohaldama alates 1. jaanuarist 2019. Käesolev seadusandlik ettepanek on seega muudetud ettepanek, mis sisaldab kõnealuseid sätteid.

Meetmed, mida kohaldatakse alates käesoleva määruse jõustumisest

Teabevahetus ilma eelneva taotluseta

Artikli 13 muutmine võimaldaks pädevatel asutustel vahetada teavet teiste vahendite kaudu kui standardvormid, kui nad peavad seda vajalikuks.

Ühisauditid

Haldusuurimine on sageli vajalik, et võidelda käibemaksupettuste vastu, eelkõige juhul, kui maksukohustuslase asukoht ei ole liikmesriigis, kus maks tasumisele kuulub. VII peatükis nähakse ette ametnike viibimine teistes liikmesriikides toimuvate haldusuurimiste ajal haldusasutuste ja maksukohustuslaste ruumides. Et suurendada maksuametite suudet kontrollida piiriüleseid tarneid, lisatakse määrusele uus koostöövahend. Ühisauditid võimaldaks kahe või enama maksuameti ametnikel moodustada soovi korral ühtse auditirühma ja osaleda aktiivselt haldusuurimises. Auditirühm uuriks piiriüleseid tehinguid, mis seonduvad ühe või mitme seotud maksukohustuslasega (nii juriidilised kui ka füüsilised isikud), kes tegelevad piiriülese äritegevusega, sealhulgas piiriüleseid tehinguid, kuhu on kaasatud osalevates riikides asutatud sidusettevõttjad.

Vältimaks olukorda, et maksukohustuslase valik oma asukoha kohta liidus takistab käibemaksu nõuetekohast sissenõudmist ning et vältida topelttööd ja ametiasutuste ja ettevõtjate halduskoormust, kui vähemalt kaks liikmesriiki leiavad, et on vajalik haldusuurimine summade puhul, mille on deklareerinud maksukohustuslane, kes ei asu nende territooriumil, kuid on seal maksustatav, siis liikmesriik, kus maksukohustuslane asub, peaks läbi viima uurimise ning taotluse esitanud liikmesriigid peaksid kõnealust liikmesriiki aitama,

²⁴ COM(2017) 567, 4.10.2017.

osaledes aktiivselt auditis. Kõnealune meede oleks eriti asjakohane e-kaubanduses aset leidvate pettuste vastu võitlemiseks.

Eurofisc

X peatükiga asutatakse Eurofisc suunatud teabe kiireks vahetamiseks liikmesriikide vahel, et võidelda laiahaardeliste või uut liiki käibemaksupettuste viisidega. Et kiirendada Eurofisci raames ühist andmetöötlust ja -analüüsi, töötab komisjon praegu välja tehingute võrgu analüüsi (TNA) tarkvara, mida liikmesriigid saavad vabatahtlikult kasutada alates 2018. aastast.

Selleks et maksimeerida TNA potentsiaali petturlike võrgustike kindlakstegemisel kogu ELis, tuleks määrusesse (EL) nr 904/2010 lisada selgemad sätted andmete töötlemise ja analüüsimise kohta Eurofisci raames. Andmetöötleses ja -analüüsis osalemine jääb vabatahtlikuks. Siiski peaksid kõik liikmesriigid võimaldama Eurofisci ametnikele TNA kaudu juurdepääsu VIESi andmetele liidusiseste tehingute kohta. Sel moel saab tarkvara välja selgitada kõik potentsiaalsed petturite võrgustikud, sealhulgas need, mis hõlmavad mitteosalevates liikmesriikides asutatud ettevõtjaid.

Muudatustega nähakse ühtlasi ette selgemad eeskirjad Eurofisci toimimise kohta. Need võimaldavad Eurofiscil koordineerida ühiseid haldusuurimisi, mis on algatatud tema riskianalüüsi alusel. Eurofisci ametnikud on sageli esimesed, keda hoiatatakse uute petturite võrgustike eest, ja neil on suured kogemused tõsiste käibemaksupettustega tegelemiseks. Seetõttu on neil parim positsioon selleks, et koordineerida vastavaid haldusuurimisi.

See võimaldaks tagada kiirema ja tõhusama reageerimise TNA tulemustele ning selliste uurimistega saadavat teavet saaks kohe TNAs töödelda. Praktikas toimuks selline koordineerimine Eurofisci töövaldkonnas ning asjakohaste eksperditeadmistega abistaksid üks või mitu Eurofiski ametnikku uurimisega seotud liikmesriikidest. Liikmesriikide vahel paremini koordineeritud kontrollid peaks parandama nende suudet reageerida kiiresti pidevalt muutuvatele pettustele.

Ettepanekuga nähakse Eurofisci ametnikele ette võimalus edastada teavet käibemaksupettuse suundumuste, riskide ja tõsiste juhtumite kohta Europolile ja Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) ning teavitada sellistest juhtumitest ka Euroopa Prokuratuuri. See hõlmab eelkõige käibemaksupettusi, mis tekitavad kõige rohkem kahju, näiteks varifirmadega seotud pettusi ja tolliprotseduuri 42 kuritarvitamist, mis sageli on seotud kuritegelike organisatsioonidega. Need organisatsioonid kasutavad ära oma rahvusvahelisi võrgustikke, et luua keerulised varifirmade kasutamise skeemid eesmärgiga saada raha riiklikest eelarvetest. Nad kasutavad tankiste, mistõttu ei ole haldusmeetmed kuigi tõhusad.

Koostöö õiguskaitseasutustega ELi tasandil võimaldaks Eurofisci teavet riskikontrollida karistusregistrite, andmebaaside ja muu teabega, mida OLAF ja Europoli omavad, ja aitaks kindlaks määrata pettuste tegelikke korraldajaid ja nende võrgustikke. OLAF kogub asjakohast teavet, eelkõige tollipettuste uurimise raames, mis on olemuslikult seotud käibemaksupettusega, näiteks tolliprotseduuri 42 pettusega. OLAF võib ka lihtsustada ja koordineerida käibemaksupettuste uurimisi, kasutades selleks oma valdkondadevahelist lähenemisviisi.

Enamik liikmesriike on juba kehtestanud sellise koostöö riiklikul tasandil ja kaasavad Europoli varifirmadega seotud ühendusesisese pettuse vastu võitlemisel. Kõnealused koordineerimismeetmed aga on sageli keerukad ja tekitavad ohu, et teabe väärtus kaob enne,

kui see jõuab õigete asutusteni. Otsene side Eurofisci, Europol ja OLAFi ning ka Euroopa Prokuratuuri vahel eriti raskete käibemaksupettuste juhtumite puhul lühendaks andmete latentsust ja maksimeeriks nende väärtust kuritegelike organisatsioonide vastu võitlemisel.

Käesoleva ettepanekuga tühistatakse mõned Eurofisci ametnike piirangud juurdepääsul VIES-süsteemi andmetele liidusiseste tarnete kohta, kui tarnija või klient on registreeritud teises liikmesriigis (artikli 21 lõige 2). Praegu on juurdepääs piiratud Eurofisci kontaktametnikele, kellel peab olema isiklik kasutajatunnus kõnealusele teabele juurdepääsu võimaldavate elektrooniliste süsteemide jaoks. Lisaks sellele peab juurdepääs olema seotud võimaliku pettusjuhtumi uurimisega ja seda võimaldatakse vaid üldisel tööajal. Käesoleva ettepanekuga viimane tingimus kaotatakse, kuna ajavahemiku piiramist raskete käibemaksupettuste vastu võitlemisel on keeruline põhjendada. Samuti tehakse ettepanek, et praktilised üksikasjad seoses volitatud ametnike identimisega määratakse kindlaks rakendusaktis, et lahendada teatavate liikmesriikide mured.

Käibemaksu tagastamise kord maksukohustuslastele, kelle asukoht ei ole tagastamisliikmesriigis

XII peatükk hõlmab käibemaksu tagastamise taotluste edastamist teistes liikmesriikides ja teabe vahetamist selliste taotluste kohta. Seda peatükki muudetakse, et parandada koostalitust käibemaksuvõlgade kogumisel asukohaliikmesriigis ning vältida sissenõudmisabi taotlusi (ja nendega seotud halduskoormust ja kulusid) asukohaliikmesriigilt, kes soovib käibemaksu tagastust tagastamisliikmesriigis.

Kehtivate sissenõudmisabi eeskirjade kohaselt võivad asukohaliikmesriigi ametiasutused saata tagastamisliikmesriigile sissenõudmistaoitluse või taotluse nõude tagamise abinõude võtmiseks, et käibemaksu tagastamise summad peetaks kinni. See eeldab, et taotleja koostab konkreetse sissenõudmisabi taotluse; käibemaksu tagastamise ja maksude sissenõudmise taotluse saanud liikmesriigi asutused peavad läbi viima spetsiaalse koordineerimise kõnealuse taotluse kohta; ja asjaomane maksukohustuslane, kes soovib vaidlustada taotluse saanud asutuse võetud sissenõudmismeetmed või nõude tagamise abinõud, peab seda tegema taotluse saanud liikmesriigis vastavalt direktiivi 2010/24/EL artikli 14 lõikele 2 ja artiklile 17.

Asjaomane maksukohustuslane võib nõustuda käibemaksutagastuse ülekandmisega asukohaliikmesriiki, et ta saaks täita oma käibemaksukohustused selles liikmesriigis, või nõustuda tagastatava summa kinnipidamisega nõude tagamise abinõuna, kui käib käibemaksuvõlgade alane vaidlus selles liikmesriigis. Viimasel juhul võib kinnipidamise vaidlustada oma asukohaliikmesriigi pädevas kohtus vaidlusaluse käibemaksuvõla menetluse kõrgis etappides.

Käesolev ettepanek aitaks vältida sissenõudmisabi taotlusi, kui maksuvõlgnik nõustub käibemaksutagastuse ülekandmisega. Sel viisil vähendatakse taotluse esitanud liikmesriigi halduskoormust ning välditaks taotluse saanud liikmesriigi halduskoormust ja kulusid.

Ülekandmise ja kinnipidamise korra kohaldamisel, pidades silmas vaidlusaluse käibemaksu maksmise tagamist asukohaliikmesriigis, peab kõnealune liikmesriik selgelt austama maksuvõlgniku õigusi. Sellega seoses nähakse ettepanekus ette käibemaksutagastuse summa kinnipidamise kohtulik järelevalve asukohaliikmesriigis. Selle eesmärk on aidata maksuvõlglasi, kes soovivad meetme vaidlustada, kuna nad ei pea enam vaidlustama nõude tagamise abinõusid teises liikmesriigis.

Vähemalt kaht liikmesriiki hõlmavate raskete käibemaksupettuste juhtumite avalikustamine OLAFi ja Euroopa Prokuratuurile

XIII peatükki, mis käsitleb suhteid komisjoniga, muudetakse, et paremini kaitsta Euroopa Liidu finantshuve. Euroopa Prokuratuuris osalevad liikmesriigid peaksid teavitama komisjoni kõige raskematest käibemaksupettustest, nagu on osutatud direktiivi (EL) 2017/1371 artikli 2 lõikes 2. Need on juhtumid, mis hõlmavad kahte või enam liikmesriiki, ning mille tekitatud kogukahju on vähemalt 10 miljonit eurot.

Euroopa Prokuratuur on sõltumatu ja detsentraliseeritud ELi asutus. Ta hakkab vastutama üle 10 miljoni euro suuruste ELi eelarve vastu suunatud kuritegude, näiteks piiriüleste käibemaksupettuste uurimise ja nende eest süüdistuse esitamise eest. Euroopa Prokuratuur toimib ühtse asutusena kõikides osalevates liikmesriikides ning ühendab Euroopa ja riiklike õiguskaitseasutuste jõupingutusi ühtse, sujuva ja tõhusa lähenemisviisi abil.

OLAF jääb vastutavaks selliste haldusuurimiste eest, mis käsitlevad tavalisi ja pettusega seotud eeskirjade eiramisi, mis kahjustavad ELi finantshuve. Tema volitused ja pädevused seoses käibemaksupettustega ulatuvad kaugemale juhtumitest, mis on määratletud kõige raskemadena direktiivi (EL) 2017/1371 artikli 2 lõikes 2. Kuna kõik liikmesriigid ei osale Euroopa Prokuratuuris, jätkab OLAFi haldusuurimisi mitteosalevate liikmesriikide puhul samal viisil, nagu seda tehakse praegu. OLAF ja Euroopa Prokuratuur loovad ja säilitavad osalevates liikmesriikides Euroopa Prokuratuuri pädevusse kuuluvates valdkondades tiheda koostöö, mille eesmärk on tagada nende volituste täiendavus ja vältida töö dubleerimist. Sellega seoses võib OLAF toetada Euroopa Prokuratuuri uurimisi käibemaksupettuste juhtumite puhul.

OLAF võib ka lihtsustada ja koordineerida käibemaksupettuste uurimisi, kasutades selleks oma valdkondadevahelist lähenemisviisi ning pakkudes analüüsi ja jälitusteavet. Sel eesmärgil peaksid liikmesriigid edastama OLAFi teabe käibemaksualaste süütegude kohta, kui nad peavad seda asjakohaseks tema volituste täitmiseks.

Ajakohastatud teabevahetuse ja komisjoni rakendamisvolituste teostamise tingimused

XV peatükki, milles sätestatakse teabevahetuse tingimused, muudetakse, et võtta arvesse uut õiguslikku alust isikuandmete kaitsel: määrust (EL) 2016/679.

XVI peatükki, mis sisaldab üld- ja lõppsätteid, tuleb ajakohastada seoses uue õiguslik alusega, mis puudutab liikmesriikide kontrolli, kuidas komisjon kasutab oma rakendusvolitusi: määrus (EL) 182/2011.

Meetmed, mida kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2020

Teabe vahendamine tolliprotseduuride 42 ja 63 kohta ning autode registreerimisandmete vahendamine maksuametitele

V peatükk käsitleb teabe säilitamist ja vahetamist maksukohustuslaste ja tehingute kohta. Selle peatüki muutmine võimaldaks andmete vahetamist käibemaksuvabastusega impordi ja sõidukite registreerimisandmete puhul.

Esimesi uusi andmeid vahetatakse võitlemiseks käibemaksusüsteemi kuritarvitamiste kaupade importimisel käibemaksuvabalt (tolliprotseduurid 42 ja 63), kui neid pidanuks tarnima teise liikmesriiki, kuid need juhti hoopis mustale turule. Kõnealuste menetluste üks nõrkus on, et

kogu protsessi kontrollimine võib kesta kaua, kuid pettuserisk tekib kiiresti. Enne kui nad saavad selliseid kontrollimisi teostada, peavad impordi- ja sihtliikmesriikide maksuhaldurid ootama importija koondaruannet, mida sageli ei esitata.

Käesoleva ettepaneku kohaselt jagab impordiliikmesriik sihtliikmesriigi maksuhalduriga asjaomast teavet seoses tolliprotseduuridega 42 ja 63, mis on elektrooniliselt tollile esitatud (nt käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrid, imporditud kauba tolliväärtus, kauba liik jne). Mõlema riigi maksuhalduril on seega võimalik ristkontrollida kõnealust teavet importija käibemaksu koondaruandes ja käibedeklaratsioonis esitatud teabega ja käibemaksu saajate kaupa. Lisaks, kui sihtliikmesriik avastab, et kliendi käibemaksukohustuslasena registreerimise number on kehtiv, kuid importija poolt hõivatud, tuleks viivitamata teavitada impordiliikmesriiki, et viimane saaks importijat kontrollida. Tolliteabe ristkontroll käibemaksu koondaruannetega võimaldab maksuhaldureil avastada allahindamise juhtumeid impordi hetkel, mille eesmärk on vältida tollimakse. Eurofisci ametnikele võiks anda laiendatud juurdepääsu andmetele liidusiseste tarnete puhul.

Artikli 21 muutmine selgitaks, et tolliprotseduuride 42 ja 63 puhul antavate käibemaksuvabastuste kontrollimise eest vastutavatele tolliasutustele tuleks anda automaatne juurdepääs käibemaksuteabe vahetamise süsteemile (VIES), et nad saaksid kontrollida käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrite kehtivust. See on üks käibemaksust vabastamise tingimusi importimise hetkel ja automaatsel kontrollil piiril oleks märkimisväärne hoiatav mõju seda tüüpi pettuse vastu.

Teist uute andmete vahetust kasutaksid Eurofisci ametnikud, et võidelda piiriülese pettusega kasutatud autode müügi puhul. Eelkõige võimaldaks see neil kiiresti kindlaks teha, kes on toime pannud pettusega seotud tehinguid ja kus. Praktikas antaks selline juurdepääs platvormi EUCARIS²⁵ kaudu, kus juba toimub sõidukite registreerimisandmete automaatne vahetamine.

Meetmed, mida kohaldatakse alates 1. juulist 2021

Kui ühes liikmesriigis asuvad maksukohustuslased tarnivad kaupu või teenuseid teise liikmesriigi territooriumil asuvatele klientidele, on neil üha enam kohustusi kõnealuses teises liikmesriigis. Selle põhjuseks on enamasti tehnoloogia areng. Selleks et hõlbustada käibemaksu õiget kohaldamist selliste piiriüleste tehingute korral, tuleks artiklis 32 sätestatud mehhanismi, mille abil tehakse teave maksukohustuslaste jaoks kättesaadavaks, laiendada ka muule teabele, eriti väikeettevõtjatele suunatud määrade ja meetmete puhul.

²⁵ EUCARIS sai alguse 1994. aastal, et võimaldada liikmesriikide registreerimisametitel teha koostööd rahvusvahelise sõidukialase kuritegevuse ja juhiloaturismi vastu, vahetades teavet sõiduki registreerimise ja juhilubade kohta. Kõik ELi liikmesriigid kasutavad kõnealust süsteemi, mis on välja töötatud ja mida hallatakse EUCARISe koostöö raames.

Muudetud ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) nr 904/2010 seoses meetmetega, millega tõhustatakse halduskoostööd käibemaksu valdkonnas

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 113,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust¹,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²,

toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) ~~Käibemaksualases tegevuskavas³ teatas komisjon kavatsusest esitada ettepanek kehtestada lõpliku käibemaksusüsteemi põhimõtted liikmesriikide ettevõtjate vahelises piiriüleses kaubanduses. Nõukogu 8. novembri 2016. aasta järeldustes⁴ kutsutakse komisjoni üles täiustama vahepeal liidu käibemaksueeskirju piiriüleste tehingute osas.~~
- (2) ~~Sertifitseeritud maksukohustuslane on kõnealuse liidusisese kaubanduse suhtes kohaldatava uue lõpliku käibemaksusüsteemi oluline element ja seda hakatakse kasutatama ka praegu kehtivas käibemaksusüsteemis teatavate lihtsustamismeetmete korral. Sertifitseeritud maksukohustuslase süsteem peaks võimaldama tõendada, et teatavat maksukohustuslast käsitatakse liidus usaldusväärse maksumaksjana.~~
- (3) ~~Pettusealtiks peetavate tehingute kohta direktiivis 2006/112/EÜ⁵ sätestatud teatavaid eeskirju kohaldatakse üksnes siis, kui tehinguga on seotud sertifitseeritud maksukohustuslased. Seepärast on kõnealuste eeskirjade kohaldatavuse tagamiseks~~

¹ ELT C [...], [...], lk [...].

² ELT C [...], [...], lk [...].

³ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele käibemaksu tegevuskava kohta „Ühtse ELi käibemaksuala suunas – On aeg otsustada“ (COM(2016) 148 (final), 7.4.2016).

⁴ Nõukogu 8. novembri 2016. aasta järeldused piiriüleste tehingute suhtes praegu kohaldatavate ELi käibemaksueeskirjade täiustamise kohta (nr 14257/16 FISC 190 ECOFIN 1023, 9. november 2016).

⁵ Nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiiv 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT L 347, 11.12.2006, lk 1).

~~äärmiselt tähtis, et sertifitseeritud maksukohustuslase staatust oleks võimalik kontrollida elektrooniliselt.~~

- (4) ~~Käibemaksualase tegevuskavaga ettenähtud lõpliku käibemaksusüsteemi rakendamiseks tuleks esimese sammuna kohaldada liidusiseste kaubatarnete suhtes pöördmaksustamist, kui kaupa omandav isik on sertifitseeritud maksukohustuslane. Seepärast on liidus kaupa tarniva maksukohustuslase jaoks oluline teada, kas tema kliendil on sertifitseeritud maksukohustuslase staatus või mitte. Arvestades tegelikku sarnasust praegu ühendusesiseste kaubatarnete suhtes kehtiva maksuvabastusega ja et vältida tarbetuid kulusid, tuleks ära kasutada praegust käibemaksuteabe vahetamise süsteemi (VIES), kuhu tuleks lisada teave sertifitseeritud maksukohustuslase staatuse kohta.~~
- (5) ~~Selleks et anda teavet selliste maksukohustuslaste kohta, kellel on sertifitseeritud maksukohustuslase staatus, peaksid liikmesriigid kandma elektroonilisse süsteemi ajakohase teabe sertifitseeritud maksukohustuslase staatusega isikute kohta ja seda seal säilitama. Seejärel peaks liikmesriigi maksuhaldur andma teiste liikmesriikide maksuhalduritele automaatse juurdepääsu sellele teabele ja peaks nõukogu määruse (EL) nr 904/2010⁶ artikli 31 lõikes 1 osutatud isikute nõudmisel olema suuteline elektrooniliselt kinnitama mis tahes sertifitseeritud maksukohustuslase staatust, kui see on asjakohane kõnealuses artiklis osutatud tehingute korral.~~
- (6) ~~Võttes arvesse asjaolu, et käesolevasse määrusesse lisatud sätted tulenevad nõukogu direktiiviga [...]15/EL⁷ tehtud muudatustest, tuleks käesolevat määrust kohaldada alates kõnealuste muudatuste kohaldamise kuupäevast.~~

(1) Liikmesriikidevahelise kaubanduse maksustamise praegune süsteem põhineb 1993. aastal kehtima hakanud üleminekukorral, mis on aegunud ja pettusi võimaldav, pidades silmas väga keerukat käibemaksusüsteemi. Komisjon esitas ettepaneku,³ milles sätestatakse lõpliku käibemaksusüsteemi põhimõtted liikmesriikide ettevõtjate vahelises piiriüleises kaubanduses, mis põhineks piiriüleste tarnete maksustamisel sihtliikmesriigis. Arvestades, et liidusisese kaubanduse jaoks ette nähtud lõpliku käibemaksusüsteemi täielik rakendamine võib võtta mitu aastat, on vaja lühiajalisi meetmeid, et võidelda piiriüleste käibemaksupettuste vastu tõhusamalt ja õigeaegsemalt. Halduskoostöö vahendite, eelkõige Eurofisci, arendamine ja lihtsustamine on olulise tähtsusega nii käibemaksupettuste vastases võitluses üldiselt kui ka tugevdamaks maksuhaldurite vahelist usaldust enne lõpliku käibemaksukorra kehtestamist.

(2) Haldusuurimine on sageli vajalik, et võidelda käibemaksupettuste vastu, eelkõige juhul, kui maksukohustuslase asukoht ei ole liikmesriigis, kus maks tasumisele kuulub. Et tagada käibemaksu nõuetekohane sissenõudmine ning et vältida topelttöid ja maksuasutuste ja ettevõtjate halduskoormust, kui vähemalt kaks liikmesriiki leiavad, et on vajalik haldusuurimine summade puhul, mille on

⁶ Nõukogu 7. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 904/2010 halduskoostöö ning maksupettuste vastase võitluse kohta käibemaksu valdkonnas (ELT L 268, 12.10.2010, lk 1).

⁷ Nõukogu direktiiv [...] /EL, [kuupäev], millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ seoses käibemaksusüsteemi teatavate eeskirjade ühtlustamise ja lihtsustamisega ning võetakse kasutusele liikmesriikidevahelise kaubanduse maksustamise lõplik süsteem (ELT L [...]).

³ **COM(2017) 569 final, 4. oktoober 2017.**

deklareerinud maksukohustuslane, kes ei asu nende territooriumil, kuid on seal maksustatav, siis liikmesriik, kus maksukohustuslane asub, peaks läbi viima uurimise ning taotluse esitanud liikmesriigid peaksid kõnealust liikmesriiki aitama, osaledes uurimises aktiivselt.

- (3) Teabe edastamine teiste liikmesriikide pädevatele asutustele ilma eelneva taotluseta vastavalt nõukogu määrusele (EL) nr 904/2010⁴ peaks olema nii lihtne ja tõhus kui võimalik. Seepärast on oluline, et pädevatel asutustel oleks võimalik edastada teavet muul viisil kui standardvormid, kui nad seda vajalikuks peavad.
- (4) Sertifitseeritud maksukohustuslase mõiste on lõpliku käibemaksusüsteemi ettepaneku oluline element ja seda hakatakse kasutatama ka praegu kehtivas käibemaksusüsteemis teatavate lihtsustamismeetmete korral. Sertifitseeritud maksukohustuslase süsteem peaks võimaldama tõendada, et teatavat maksukohustuslast käsitatakse liidus usaldusväärse maksumaksjana.
- (5) Pettusealtiks peetavate tehingute kohta direktiivis 2006/112/EÜ⁵ sätestatud teatavaid eeskirju kohaldatakse üksnes siis, kui tehinguga on seotud sertifitseeritud maksukohustuslased. Seepärast on kõnealuste eeskirjade kohaldatavuse tagamiseks äärmiselt tähtis, et sertifitseeritud maksukohustuslase staatust oleks võimalik kontrollida elektrooniliselt.
- (6) Käibemaksualase tegevuskavaga (komisjoni teatis käibemaksu tegevuskava kohta – „Ühtse ELi käibemaksuala suunas – On aeg otsustada“⁶) ettenähtud lõpliku käibemaksusüsteemi rakendamiseks tuleks esimese sammuna kohaldada liidusiseste kaubatarnete suhtes pöördmaksustamist, kui kaupa omandav isik on sertifitseeritud maksukohustuslane. Seepärast on liidus kaupa tarniva maksukohustuslase jaoks oluline teada, kas tema kliendil on sertifitseeritud maksukohustuslase staatus või mitte. Arvestades tegelikku sarnasust praegu ühendusesiseste kaubatarnete suhtes kehtiva maksuvabastusega ja et vältida tarbetuid kulusid, tuleks ära kasutada praegust käibemaksuteabe vahetamise süsteemi (VIES), kuhu tuleks lisada teave sertifitseeritud maksukohustuslase staatuse kohta.
- (7) Selleks et anda teavet selliste maksukohustuslaste kohta, kellel on liikmesriikides sertifitseeritud maksukohustuslase staatus, peaksid liikmesriigid kandma elektroonilisse süsteemi ajakohase teabe sertifitseeritud maksukohustuslase staatuse kohta, mille on välja andnud kõnealuse liikmesriigi pädev asutus, ja seda seal säilitama. Seejärel peaks liikmesriigi maksuhaldur andma teiste liikmesriikide maksuhalduritele automaatse juurdepääsu sellele teabele. Määruses (EL) nr 904/2010 osutatud isikute nõudmisel peaksid nad olema suutelised elektrooniliselt kinnitama maksukohustuslase sertifitseeritud maksukohustuslase staatust, kui see on asjakohane kõnealuste tehingute korral.

⁴ Nõukogu 7. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 904/2010 halduskoostöö ning maksupettuste vastase võitluse kohta käibemaksu valdkonnas (ELT L 268, 12.10.2010, lk 1).

⁵ Nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiiv 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT L 347, 11.12.2006, lk 1).

⁶ COM(2016) 148 final, 7. aprill 2016.

- (8) Sageli kuritarvitatakse kaupade importimise käibemaksuvabastust, mis on sätestatud direktiivi 2006/112/EÜ artikli 143 lõikes 2 (tolliprotseduur 42), ning kaubad suunatakse mustale turule ilma käibemaksu maksmata. Seetõttu on tolliametnike jaoks oluline, et kui kontrollitakse, kas vabastuse andmise tingimused on täidetud, oleks neil juurdepääs käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrite registrile. Tolliasutuste poolt kõnealuse protseduuri raames kogutud teave tuleks lisaks teha kättesaadavaks ka selle liikmesriigi pädevatele asutustele, kus peab toimuma järgnev kauba ühendusesisene soetamine.
- (9) Selleks et võidelda pettustega, mis tulenevad autode puhul kohaldatavast kahest käibemaksukorrast, peaks Eurofisci kontaktametnikel olema juurdepääs sõidukite registreerimisandmetele automaatselt. See võimaldaks neil kiiresti kindlaks teha, kes on toime pannud pettusega seotud tehinguid ja kus. Selline juurdepääs peaks olema kättesaadav Euroopa mootorsõidukite ja juhilubade infosüsteemi (EUCARIS) tarkvaraliidese kaudu, mille kasutamine on sõidukite registreerimisandmete puhul liikmesriikidele kohustuslik vastavalt nõukogu otsusele 2008/615/JHA⁷ ja nõukogu otsusele 2008/616/JHA⁸.
- (10) Selleks et tagada ühetaolised tingimused nende sätete rakendamiseks, mis käsitlevad automaatset juurdepääsu tolliasutuste poolt kogutud teabele ja sõidukite registreerimisandmetele, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁹.
- (11) Selleks et tagada piiriüleste tehingute käibemaksu tõhus ja tulemuslik järelevalve, on määrusega (EL) nr 904/2010 ette nähtud ametnike viibimine haldusasutuste ametiruumides teistes liikmesriikides toimuvate haldusuurimiste ajal. Tugevdamiseks maksuhaldurite suudet kontrollida piiriüleseid tarneid, peaks kasutama ühisauditeid, mis võimaldaks kahe või enama liikmesriigi ametnikel moodustada ühtse auditirühma ja osaleda aktiivselt ühises haldusuurimises.
- (12) Kui ühes liikmesriigis asuvad maksukohustuslased tarnivad kaupu või teenuseid teises liikmesriigis asuvatele klientidele, on neil üha enam kohustusi kõnealuses teises liikmesriigis. Selle põhjuseks on enamasti tehnoloogia areng. Selleks et hõlbustada käibemaksu õiget kohaldamist selliste piiriüleste tehingute korral, tuleks mehhanismi, mille abil tehakse teave maksukohustuslaste jaoks kättesaadavaks, laiendada ka muule teabele, eriti väikeettevõtjatele suunatud määrade ja meetmete puhul.
- (13) Selleks et võidelda kõige raskemate piiriüleste pettuste skeemidega, on vaja selgitada ja tugevdada Eurofisci juhtimist, ülesandeid ja toimimist. Eurofisci kontaktametnikud peaksid saama juurdepääsu kogu vajalikule teabele ja

⁷ Nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus 2008/615/JSK, piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega (ELT L 210, 6.8.2008, lk 1).

⁸ Nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus 2008/616/JSK, millega rakendatakse otsust 2008/615/JSK (ELT L 210, 6.8.2008, lk 12).

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendusvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

võimaluse seda kiiresti vahetada, töödelda ja analüüsida ning koordineerida mis tahes järeelmeetmeid. Samuti on vaja tugevdada koostööd teiste asjaomaste asutustega käibemaksupettuste vastases võitluses liidu tasandil, eelkõige vahetades suunatud teavet Europoliga ja Euroopa Pettustevastase Ametiga. Eurofisci kontaktametnikud peaksid seetõttu saama jagada omal algatusel või taotluse alusel teavet ja jälitusteavet Europoli ja Euroopa Pettustevastase Ametiga. See võimaldaks Eurofisci kontaktametnikel saada Europoli ja Euroopa Pettustevastase Ameti omanduses olevaid andmeid ja jälitusteavet, et teha kindlaks käibemaksupettuste tegelikud toimepanijad.

- (14) Selleks et tagada Eurofisci käsitlevate sätete ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas määrusega (EL) nr 182/2011.
- (15) Käibemaksutagastuste taotluste edastamise korraldamine vastavalt nõukogu direktiivi 2008/9/EÜ¹⁰ artiklile 5 annab võimaluse vähendada pädevate asutuste halduskoormust seoses käibemaksuvõlgade sissenõudmisega asukohaliikmesriigis.
- (16) Selleks et kaitsta liidu finantshuve raskete piiriüleste käibemaksupettuste vastu, peaks Euroopa Prokuratuuris osalevad liikmesriigid andma kõnealusele ametile teavet, sealhulgas Eurofisci kontaktametnike kaudu, kõige raskemate käibemaksualaste süütegude kohta, millele on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/1371¹¹ artikli 2 lõikes 2.
- (17) Liikmesriigid peaksid edastama ka teavet Euroopa Pettustevastase Ametile ühise käibemaksusüsteemi vastu suunatud süütegude kohta, kui nad peavad seda asjakohaseks. See võimaldaks Euroopa Pettustevastasel Ametil täita oma volitusi seoses haldusuurimiste läbiviimisega pettuste, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse puhul, mis mõjutab ELi finantshuve, ning pakkuda liikmesriikidele abi, et koordineerida nende tegevust liidu finantshuvide kaitsmisel pettuste eest.
- (18) Komisjon võib saada juurdepääsu vastavalt määrusele (EL) nr 904/2010 edastatud või kogutud teabele vaid niivõrd, kuivõrd see on vajalik komisjoni hallatavate elektrooniliste süsteemide hooldamiseks, käitamiseks ja arendamiseks, mida liikmesriigid kasutavad käesoleva määruse kohaldamisel.
- (19) Käesoleva määruse kohaldamiseks on vaja kaaluda Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/679¹² sätestatud teatavate õiguste ja kohustuste piiramist, et kaitsta kõnealuse määruse artikli 23 lõike 1 punktis e osutatud huve. Sellised piirangud on vajalikud ja proportsionaalsed, pidades silmas

¹⁰ Nõukogu 12. veebruari 2008. aasta direktiiv 2008/9/EÜ, millega sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad käibemaksu tagastamiseks vastavalt direktiivile 2006/112/EÜ maksukohustuslastele, kelle asukoht ei ole tagastamisliikmesriigis, vaid teises liikmesriigis (ELT L 44, 20.2.2008, lk 23).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

liikmesriikide võimalikku saamata jäävat maksutulu ja teabele juurdepääsu olulisust pettustevastase võitluse tulemuslikkuse seisukohast.

- (20) Direktiivis 2006/112/EÜ sätestatakse eeskirjad tehingute jaoks, mida kohaldatakse ainult juhul, kui neis osalevad sertifitseeritud maksukohustuslased, ning uued eeskirjad määrade ja väikeettevõtete kohta. Seepärast on vaja lükata edasi käesoleva määrusega sätestatud selliste meetmete kohaldamine, mis käsitlevad sertifitseeritud maksukohustuslase staatust, määrasid puudutava teabe kättesaadavaks tegemist maksustatavatele isikutele ja väikeettevõtjatele kehtivaid erieeskirju, kuni kõnealuseid eeskirju hakatakse kohaldama. Kuna selliste sätete rakendamine, mis käsitlevad automaatset juurdepääsu tolliasutuste kogutud teabele ja sõidukite registreerimisandmetele, nõuab uusi tehnoloogilisi arendusi, on vaja nende kohaldamine edasi lükata, et võimaldada liikmesriikidel ja komisjonil vastavad arendused ellu viia.
- (21) Kuna käesoleva määruse eesmärki arendada liikmesriikidevahelise koostöö vahendeid ja võidelda piiriülese pettuse vastu käibemaksu valdkonnas, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmed kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(22) (7) Seepärast tuleks määrust (EL) nr 904/2010 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 904/2010 muudatused

Määrust (EL) nr 904/2010 muudetakse järgmiselt:

(1) Artiklit 7 muudetakse järgmiselt:

- (a) lõige 3 jäetakse välja;
- (b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Lõikes 1 osutatud taotlus võib sisaldada põhjendatud taotlust korraldada teatav haldusuurimine. Taotluse saanud asutus viib läbi haldusuurimise koostöös taotluse esitanud asutusega. Kasutada võib käesoleva määruse artiklitega 28–30 ette nähtud meetmeid ja menetlusi. Kui taotluse saanud asutuse arvates ei ole haldusuurimist vaja, teatab ta taotluse esitanud asutusele viivitamata selle põhjused.

Piiramata esimese lõigu kohaldamist, võib uurimisest, mis käsitleb summasid, mida on deklareerinud taotluse saanud asutuse liikmesriigis asuv maksukohustuslane ja mis on maksustatavad taotluse esitanud liikmesriigis, keelduda ainult:

a) artikli 54 lõikes 1 sätestatud põhjustel, mida taotluse saanud asutus on hinnanud kooskõlas käesoleva lõike ja artikli 54 lõike 1 vahelist koosmõju käsitleva parimate tavade avaldusega, mis võetakse vastu artikli 58 lõikega 2 ettenähtud korras;

b) artikli 54 lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud põhjustel või

c) põhjusel, et taotluse saanud asutus on juba taotluse esitanud asutusele esitanud vähem kui kaks aastat varem korraldatud haldusuurimise käigus saadud teabe sama maksukohustuslase kohta.

Kui taotluse saanud asutus keeldub teises lõigus osutatud haldusuurimisest punktis a või b sätestatud põhjustel, peab ta siiski taotluse esitanud asutusele teada andma, mis kuupäevadel ja mis väärtuses on maksukohustuslane taotluse esitanud asutuse liikmesriigis viimase kahe aasta jooksul mis tahes asjaomaseid kaupu tarninud või teenuseid osutanud.

Kui vähemalt kahe liikmesriigi pädevad asutused leiavad, et haldusuurimine on vaja läbi viia, ei või taotluse saanud asutus keelduda seda uurimist läbi viimast. Liikmesriigid tagavad, et taotluse esitanud asutuste ja taotluse saanud asutuse vahel luuakse koostöökord, mille kohaselt võtavad taotluse saanud asutuse territooriumil toimuvast haldusuurimisest osa taotluse esitanud asutuse volitatud ametnikud, et koguda teises lõigus osutatud teavet. Selliseid haldusuurimisi viivad läbi taotluse esitanud asutuse ja taotluse saanud asutuse ametnikud ühiselt. Taotluse esitanud asutuse ametnikel on samad inspekteerimisvolitused nagu taotluse saanud asutuse ametnikel. Taotluse esitanud asutuse ametnikel on haldusuurimise läbiviimiseks juurdepääs samadele ruumidele ja dokumentidele nagu taotluse saanud asutuse ametnikel üksnes haldusuurimise läbiviimiseks.“;

(2) Artikli 13 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Teave edastatakse standardvormis või muul viisil, mida asjaomased asutused sobivaks peavad. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu standardvormid. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 58 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“

(1) Artikkel 17 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 17

1. Iga liikmesriik säilitab elektroonilises süsteemis järgmise teabe:

teave, mida ta kogub direktiivi 2006/112/EÜ XI jaotise 6. peatüki alusel;

direktiivi 2006/112/EÜ artikli 213 alusel kogutavad andmed temalt käibemaksukohustuslasena registreerimise numbriga saanud isiku ning tema tegevuse, õigushliku seisundi ja aadressi kohta ning kuupäev, millal käibemaksukohustuslasena registreerimise number väljastati;

~~andmed tema väljastatud käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrite kohta, mis on muutunud kehtetuks, ning kuupäev, millal need kehtetuks muutusid;~~

~~direktiivi 2006/112/EÜ artiklite 360, 361, 364 ja 365 alusel kogutav teave ning alates 1. jaanuarist 2015 teave, mida kogutakse nimetatud direktiivi artiklite 369e, 369f ja 369g alusel;~~

~~teave sertifitseeritud maksukohustuslase staatuse kohta vastavalt direktiivi 2006/112/EÜ artiklile 13a ja sellise staatuse andmise, selle andmisest keeldumise või selle tühistamise kuupäev.~~

~~2. Käesoleva artikli lõike 1 punktides b, c ja d osutatud teabe kohta tehtud automaatse päringu tehnilised üksikasjad võetakse vastu artikli 58 lõikega 2 ettenähtud korras.“;~~

(3) Artiklit 17 muudetakse järgmiselt:

(a) lõikele 1 lisatakse punkt e:

e) teave sertifitseeritud maksukohustuslase staatuse kohta vastavalt direktiivi 2006/112/EÜ artiklile 13a ja sellise staatuse andmise, selle andmisest keeldumise või selle tühistamise kuupäev.

(b) lõikele 1 lisatakse punkt f:

„f) teave, mida liikmesriik kogub direktiivi 2006/112/EÜ artikli 143 lõike 2 punktide a ja b alusel, ning päritoluriik, sihtriik, kauba kood, vääring, kogusumma, vahetuskurss, iga kaubaartikli hind ja netokaal.“;

(c) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu käesoleva artikli lõike 1 punktides b–e osutatud teabe kohta tehtud automaatse päringu tehnilised üksikasjad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 58 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“;

(d) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu käesoleva artikli lõike 1 punktides b–f osutatud teabe kohta tehtud automaatse päringu tehnilised üksikasjad. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 58 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“;

(e) lisatakse järgmine lõige 3:

„3. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks käesoleva artikli lõike 1 punktis f osutatud teabe täpse kategooria. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 58 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“;

(4) artiklit 21 muudetakse järgmiselt:

(a) lisatakse lõige 1a:

„1a. Iga liikmesriik annab oma ametnikele, kes kontrollivad direktiivi 2006/112/EÜ artikli 143 lõikes 2 kehtestatud nõuete täitmist, juurdepääsu käesoleva määruse artikli 17 lõike 1 punktides b ja c osutatud teabele, millele annavad automaatse juurdepääsu teised liikmesriigid.“;

(b) lõike 2 punkti e muudetakse järgmiselt:

i) alapunktid i ja ii asendatakse järgmistega:

„i) juurdepääs on seotud võimaliku pettusjuhtumi uurimisega või selleks, et tuvastada pettuse toimepanijad või nende isikusamasus;

ii) juurdepääs toimub vastavalt artikli 36 lõikele 1 Eurofisci kontaktametniku kaudu, kellel on isiklik kasutajatunnus kõnealusele teabele juurdepääsu võimaldavate elektrooniliste süsteemide jaoks.“;

ii) alapunkt ii jäetakse välja;

(c) lisatakse lõige 2a:

„2a. Seoses artikli 17 lõike 1 punktis a osutatud teabega on kättesaadavad vähemalt järgmised andmed:

a) teavet saava liikmesriigi antud käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrid;

b) importija, kes tarnib kaupa isikutele, kellel on punktis a osutatud käibemaksukohustuslasena registreerimise number, või tema maksuesindaja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrid;

c) sellise imporditud kauba päritoluriik, sihtriik, kauba kood, vääring, kogusumma, vahetuskurss, iga kaubaartikli hind ja netokaal, mille tarnele järgneb ühendusesisene kaubatarne igalt punktis b osutatud isikult igale punktis a osutatud käibemaksukohustuslasena registreerimise numbriga isikule;

d) sellise imporditud kauba päritoluriik, sihtriik, kauba kood, vääring, kogusumma, vahetuskurss, iga kaubaartikli hind ja netokaal, millele järgneb ühendusesisene kaubatarne igalt punktis b osutatud isikult, kellel on teise liikmesriigi antud käibemaksukohustuslasena registreerimise number, kui on täidetud järgmised tingimused:

i) juurdepääs on seotud võimaliku pettusjuhtumi uurimisega või selleks, et tuvastada pettuse toimepanijad või nende isikusamasus;

ii) juurdepääs toimub vastavalt artikli 36 lõikele 1 Eurofisci kontaktametniku kaudu, kellel on isiklik kasutajatunnus kõnealusele teabele juurdepääsu võimaldavate elektrooniliste süsteemide jaoks.

Punktides c ja d osutatud väärtused väljendatakse teavet esitava liikmesriigi vääringus ja need kehtivad iga esitatud haldusdokumendi puhul.“;

(d) lisatakse järgmine lõige 3:

„3. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks käesoleva artikli lõike 2 punktis e sätestatud tingimustega seotud praktilise korra. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 58 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“;

(e) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks käesoleva artikli lõike 2 punktis e ja lõike 2a punktis d sätestatud tingimustega seotud praktilise korra. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 58 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“;

(5) lisatakse artikkel 21a:

„Artikkel 21a

1. Iga liikmesriik võimaldab kõigi teiste liikmesriikide pädevatele asutustele automaatse juurdepääsu järgmisele teabele riiklikes sõidukiregistris:

a) sõidukitega seotud andmed.

b) teave sõidukite omanike ja valdajate kohta, kelle nimele on sõiduk registreeritud, vastavalt registreerimisliikmesriigi õigusnormides sätestatule.

2. Juurdepääs lõikes 1 osutatud teabele antakse järgmistel tingimustel:

„i) juurdepääs on seotud võimaliku pettusjuhtumi uurimisega või selleks, et tuvastada pettuse toimepanijad ja nende isikusamasus;

ii) juurdepääs toimub vastavalt artikli 36 lõikele 1 Eurofisci kontaktametniku kaudu, kellel on isiklik kasutajatunnus kõnealusele teabele juurdepääsu võimaldavate elektrooniliste süsteemide jaoks.

3. Komisjon määrab rakendusaktidega kindlaks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teabe kohta tehtud automaatse päringu puhul teabe täpse kategooria ja tehnilised üksikasjad ning käesoleva artikli lõike 2 punktis e sätestatud tingimustega seotud praktilise korra. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 58 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“;

(6) artikli 24 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid vastutavad oma süsteemide mis tahes arendamise eest, mis on vajalik asjaomase teabe vahetamiseks CCN/CSI võrgu või samal eesmärgil kasutatava sarnase võrgu kaudu.“;

(7) VII peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:

„VII BIMINE TÖÖRUUMIDES NING HALDUSUURIMISE JA
ÜHISAUDITITE JUURES“;

(8) Artiklit 28 muudetakse järgmiselt:

(a) lisatakse lõige 2a:

„2a. Taotluse esitanud ja taotluse saanud asutuse kokkuleppel ja taotluse saanud asutuse kehtestatud korra kohaselt võivad taotluse esitanud asutuse määratud ametnikud viibida artiklis 1 osutatud teabe kogumiseks ja vahetamiseks taotluse saanud liikmesriigi territooriumil läbiviidavate haldusuurimiste juures. Selliseid haldusuurimisi viivad läbi taotluse esitanud asutuse ja taotluse saanud asutuse ametnikud ühiselt. Taotluse esitanud asutuse ametnikel on samad inspekteerimisvolitused nagu taotluse saanud asutuse ametnikel. Taotluse esitanud asutuse ametnikel on haldusuurimise läbiviimiseks juurdepääs samadele ruumidele ja dokumentidele nagu taotluse saanud asutuse ametnikel üksnes haldusuurimise läbiviimiseks. Taotluse esitanud ja taotluse saanud asutuse kokkuleppel ja taotluse saanud asutuse kehtestatud korra kohaselt võivad mõlemad asutused koostada ühise auditeerimisaruande.“;

(b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Lõigete 1, 2 ja 2a kohaselt mõnes muus liikmesriigis viibivad taotluse esitanud asutuse ametnikud peavad igal ajal suutma esitada volikirja, millest nähtuvad nende isik ja ametiülesanded.“;

(9) ~~(2)~~ Artikli 31 lõige 1 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Iga liikmesriigi pädevad asutused tagavad, et ühendusesiseste kaubatarnete või ühendusesisese teenuseosutamise seotud isikutel ning eelkõige mis tahes direktiivi 2006/112/EÜ II lisas nimetatud telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- või elektrooniliselt osutatavaid teenuseid osutavatel ühendusevälistel maksukohustuslastel on õigus saada sellisteks tehinguteks elektrooniliselt kinnitus iga konkreetse isiku käibemaksukohustuslasena registreerimise numbri kehtivuse kohta, samuti kõnealuse isiku nimi ja aadress. Samuti tagavad iga liikmesriigi pädevad asutused, et elektrooniliselt on võimalik kontrollida, kas konkreetne isik on sertifitseeritud maksukohustuslane vastavalt direktiivi 2006/112/EÜ artiklile 13a, kui selline maksustaatus on asjakohane kõnealuse artikli kohaldamisel. Kõnealune teave peab vastama käesoleva määruse artiklis 17 osutatud andmetele.“;

(10) artikli 32 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Komisjon avaldab liikmesriikide poolt esitatud andmete põhjal oma veebilehel iga direktiivi 2006/112/EÜ VIII jaotise 2. peatüki, artikli 167a, XI jaotise 3. peatüki ja XII jaotise 1. peatüki ülevõtnud liikmesriigi poolt heakskiidetud sätete üksikasjad.“;

(11) artiklit 33 muudetakse järgmiselt:

(a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Käibemaksupettuste vastase võitluse valdkonnas tehtava mitmepoolse koostöö edendamiseks ja hõlbustamiseks ning kõigi järeloometmete koordineerimiseks luuakse käesoleva peatükiga võrgustik, mis võimaldab liikmesriikide vahelist suunatud teavet kiiresti vahetada, töödelda ja analüüsida (edaspidi „Eurofisc“).“;

(b) lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

i) punktid b ja c asendatakse järgmisega:

„b) viia läbi ja koordineerida suunatud teabe kiiret mitmepoolset vahetamist ning ühist töötlemist ja analüüsimist valdkondades, milles Eurofisc tegutseb (edaspidi „Eurofisci töövaldkonnad“);

c) koordineerida osalevatest liikmesriikidest pärit artikli 36 lõikes 1 osutatud Eurofisci kontaktametnike tööd saadud jälitusteabe ja hoiatusteadetega tegelemisel;“;

ii) lisatakse punkt d:

„d) koordineerida osalevate liikmesriikide haldusuurimisi seoses pettuses kahtlustatavate ja pettuse toimepanijatega, kelle on tuvastanud artikli 36 lõikes 1 osutatud Eurofisci kontaktametnikud.“;

(12) artikli 34 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Liikmesriigid, kes on otsustanud osaleda Eurofisci töövaldkonnas, võtavad aktiivselt osa kõigi osalevate liikmesriikide vahelise suunatud teabe mitmepoolsest vahetamisest, ühisest töötlemisest ja analüüsimisest ning kõigi järelemeetmete koordineerimisest.“;

(13) artikkel 35 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 35

Komisjon annab Eurofiscile tehnilist ja logistilist abi. Komisjonil ei ole juurdepääsu artiklis 1 osutatud teabele, mida võib vahetada Eurofisci kaudu, välja arvatud artikli 55 lõikes 2 osutatud asjaoludel.“;

(14) artiklit 36 muudetakse järgmiselt:

(a) lisatakse lõige 1a:

„1a. Liikmesriikide kontaktametnikud määravad piiratud ajaks Eurofisci kontaktametnike hulgast Eurofisci esimehe.

Liikmesriikide kontaktametnikud:

a) lepivad kokku Eurofisci töövaldkondade loomises ja kaotamises;

b) arutavad kõiki Eurofisci toimimisega seotud küsimusi;

c) hindavad vähemalt kord aastas Eurofisci toimimise tõhusust;

d) kiidavad heaks artiklis 37 osutatud aastaaruande.

Eurofisci esimees tagab Eurofisci nõuetekohase toimimise.“;

(b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Konkreetsetes Eurofisci töövaldkonnas osalevate liikmesriikide kontaktametnikud (edaspidi „osalevad Eurofisci kontaktametnikud“) määravad osalevate kontaktametnike seast piiratud ajaks töövaldkonna koordinaatori.

Eurofisci töövaldkonna koordinaatorid:

a) koguvad vastavalt töövaldkonnas osalejate kokkuleppele osalevatelt Eurofisci kontaktametnikelt saadud teavet ja teevad kogu teabe kättesaadavaks teistele asjaomases töövaldkonnas osalevatele Eurofisci kontaktametnikele; teavet vahetatakse elektrooniliselt;

b) tagavad, et osalevatelt Eurofisci kontaktametnikelt saadud teavet töödeldakse ja analüüsitakse koos asjaomase suunatud teabega, mis on käesoleva määruse alusel vastavalt töövaldkonnas osalejate kokkuleppele saadud või kogutud, ja teevad tulemused kättesaadavaks kõigile osalevatele Eurofisci kontaktametnikele;

c) annavad kõigile osalevatele Eurofisci kontaktametnikele tagasisidet;

d) esitavad liikmesriikide kontaktametnikele aastaaruande töövaldkonna tegevuste kohta.“;

(c) lisatakse lõiked 3, 4 ja 5:

„3. Eurofisci töövaldkonna koordinaatorid võivad omal algatusel või taotluse korral edastada osa kogutud ja töödeldud teabest Europolile ja Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) vastavalt töövaldkonnas osalejate kokkuleppele.

4. Eurofisci töövaldkonna koordinaatorid teevad Europolilt ja OLAFilt saadud teabe kättesaadavaks teistele Eurofisci kontaktametnikele; teavet vahetatakse elektrooniliselt.

5. Eurofisci töövaldkonna koordinaatorid tagavad, et Europolilt ja OLAFilt saadud teavet töödeldakse ja analüüsitakse koos asjaomase suunatud teabega, mis on käesoleva määruse alusel vastavalt töövaldkonnas osalejate kokkuleppele saadud või kogutud, ja teevad tulemused kättesaadavaks kõigile osalevatele Eurofisci kontaktametnikele.“;

(15) artikkel 37 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 37

Eurofisci esimees esitab artikli 58 lõikes 1 osutatud komiteele aastaaruande iga töövaldkonna tegevuse kohta.

Komisjon võtab rakendusaktidega vastu Eurofisci puudutava praktilise ja menetlusliku korra. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 58 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.“;

- (16) artikli 48 lõikele 1 lisatakse järgmised lõigud:

„Kui asukohaliikmesriik saab teada, et maksukohustuslasel, kes taotleb käibemaksu tagastamist vastavalt direktiivi 2008/9/EÜ artiklile 5, on selles liikmesriigis vaidlustamata käibemaksuvõlg, võib ta sellest võlast teatada maksu tagastavale liikmesriigile, nii et viimasel on võimalik taotleda maksukohustuslase nõusolekut tagastamisele kuuluva käibemaksu ülekandmiseks otse asukohaliikmesriiki, et käibemaksuvõlg tasuda. Kui maksukohustuslane sellise ülekandmisega nõustub, kannab tagastav liikmesriik maksukohustuslase eest vastava summa asukohaliikmesriigile ulatuses, milles tal tuleb käibemaksuvõlg tasuda. Asukohaliikmesriik teatab maksukohustuslasele 15 päeva jooksul tagastavalt liikmesriigilt ülekande saamisest, kas ülekantud summa näol on tegemist käibemaksuvõla täieliku või osalise tasumisega.

Kui asukohaliikmesriik saab teada, et maksukohustuslasel, kes taotleb käibemaksu tagastamist vastavalt direktiivi 2008/9/EÜ artiklile 5, on selles liikmesriigis vaidlustatud käibemaksuvõlg, võib ta sellest võlast teatada maksu tagastavale liikmesriigile, nii et viimasel on võimalik taotleda maksukohustuslase nõusolekut tagastamisele kuuluva käibemaksu ülekandmiseks otse asukohaliikmesriiki, et seda summat oleks võimalik kasutada nõude tagamiseks. Kui maksukohustuslane ülekandmisega ja summa kinnipidamisega nõustub, kannab tagastav liikmesriik maksukohustuslase eest vastava summa asukohaliikmesriigile ulatuses, milles tal tuleb vaidlustatud käibemaksukohustuse tasumise nõuet tagada. Asukohaliikmesriik teatab maksukohustuslasele 15 päeva jooksul tagastavalt liikmesriigilt ülekande saamisest summa ülekandmisest ja kinnipidamisest. Summa ülekandmine asukohaliikmesriiki on lubatud üksnes juhul, kui asukohaliikmesriigis kehtib tõhus kohtulik kontroll, mis võimaldab kohtutel kinnipeetud summa või selle osa igas menetlusetapis maksukohustuslase taotlusel vabastada.“;

- (17) XIII peatüki pealkiri asendatakse järgmisega.

„SUHTLUS KOMISJONIGA JA TEISTE INSTITUTSIOONIDE,
ORGANITE, TALITUSTE JA ASUTUSTEGA“;

- (18) artiklile 49 lisatakse lõige 2a järgmiselt:

„2a. Euroopa Prokuratuuri tegevuses osalevad liikmesriigid edastavad sellele ametile nõukogu määruse (EL) 2017/1939(*) artikli 24 alusel kogu neil olemasoleva teabe Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/1371(**) artikli 2 lõikes 2 osutatud käibemaksusüsteemi vastu suunatud raskete süütegude kohta.

Liikmesriigid võivad edastada Euroopa Pettustevastasele Ametile mistahes teavet käibemaksusüsteemi vastu suunatud süütegude kohta, et ametil oleks võimalik kaaluda sobivate meetmete võtmist talle antud volituste raames.“;

(*) Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

(19) artiklit 55 muudetakse järgmiselt:

(a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Isikutel, keda on nõuetekohaselt volitanud Euroopa Komisjoni turvalisuse akrediteerimise asutus, on sellele teabele juurdepääs üksnes osas, milles see on vajalik komisjoni hostitavate elektrooniliste süsteemide, mida liikmesriigid kasutavad käesoleva määruse rakendamisel, hooldamiseks, käitamiseks ja arendamiseks.“;

(b) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Kogu käesolevas määruses osutatud teabe säilitamine, töötlemine või vahendamine kuulub Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679(*) kohaldamisalasse. Käesoleva määruse nõuetekohaseks kohaldamiseks piiravad liikmesriigid siiski määruse (EL) 2016/679 artiklites 12–22 ning artiklites 5 ja 34 sätestatud kohustuste ja õiguste ulatust niivõrd, kui need on vajalikud kõnealuse direktiivi artikli 23 lõike 1 punktis e osutatud huvide kaitsmiseks. Käesolevas määruses osutatud teabe töötlemine ja säilitamine toimub üksnes määruse artikli 1 lõikes 1 nimetatud eesmärkidel ning teabe säilitamisaeg peab olema piiratud sellega, mis on nende eesmärkide saavutamiseks vajalik.“;

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 95/46/EÜ (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

(20) artikli 58 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011(*) artiklit 5.“;

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

(21) I lisa jäetakse välja.

Artikkel 2

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2019.

Artikli 1 punkti 3 alapunkte a ja c ning artikli punkti 9 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2019.

Artikli 1 punkti 3 alapunkte b, d ja e, artikli 1 punkti 4 alapunkte a, c ja e ning artikli 1 punkti 5 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2020.

Artikli 1 punkti 10 kohaldatakse alates 1. juulist 2021.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*